

sig deri. Da saa Sagen først var kommen saa vidt, var det ganske naturligt, at Ministeriet tog under nøie Overveielse, om man i det Hele ikke skulde komme ind paa faste og bestemte Regler for, i hvilke Tilfælde det kunde gaa an, at Skolerne benyttedes udenfor Skolernes egentlige Diemed, og i hvilke ikke. Derfor blev der stillet Spørgsmaal herom til alle Skoledirektionerne Landet rundt. Der er kommen Betænkning fra dem alle, og efter at disse Betænkninger vare blevne gennemgaaede i Ministeriet, er Cirkulæret udstedt. Hvad nu dette Cirkulære angaar, er det meget muligt, at mange forskjellige Foreninger, baade fra den ene og den anden Side forøvrigt, og ogsaa mange Sogneraad ere misfornøiede dermed, men at de, som særligt have med Skolevæsenet at gjøre, ere tilfredse dermed, veed jeg, og det kan heller ikke godt være anderledes. (Modsigelse af Bernstjen.) Jeg taler ikke om enkelte Lærere, der maatte kunne være politisk bevægede og derfor ønske at kunne benytte Skolerne i politisk Diemed, men jeg taler om den store Masse af Lærere, for, hvem Skolegjerningen er det Væsentlige. For dem er det en stor Velgjerning, der er gjort ved det Cirkulære, der er udstedt. Dette turde staa fast, om saa det ærede Medlem er tilfreds med Cirkulæret eller ikke. Hvad dernæst det specielle Punkt angaar, der vedrører Bestemmelserne i Loven af 2den Mai 1855, maa jeg sige, at jeg desværre ikke har den liggende foran mig, saa jeg kan ikke læse den op for d'Her., men hvis det ærede Medlem vil se dens Ordlyd efter, vil han se, at det, Ministeriet har udtalt i sit Cirkulære, er ikke stridende mod denne Lovs Ord. Det paaistaar jeg aldeles bestemt. Inden vi have givet os til at udstede Cirkulæret, have vi nøie overveiet, om vi mente at kunne gennemføre det eller ei, og jeg er overbevist om, at vi kunne gjøre det.

Formanden (Høgsbro): Det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 5te Valgfreds har paany bedt om Ordet. Dertil hører Thingets Samtykke. Hvis ingen Indsigelser fremkomme (Opbold) har det ærede Medlem Ordet.

Solfstein-Ledreborg: Jeg er nødsaget til at henvende nogle Bemærkninger til det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgfreds (Berg), der i et ret langt Foredrag har kritiseret de Bemærkninger, jeg gjorde i Gaar, og har gjort det paa en saadan Maade, ganske vist mod sin Villie, at deraf med Nødvendighed maatte resultere Misforstaaelser. Det ærede Medlem har havt det Uheld, som ofte sker

med hans Udtalelser, at de ere saa lidet klare, at man som oftest faaer et noget andet Indtryk deraf, end han ganske vist har tilsigtet. Jeg hørte igjen i Dag, hvad han gjentagne Gange har sagt, at han fremfor alt ikke vilde udvide Kløften og vække Splid. Det tvivler jeg heller ikke om, naar han siger det, eftersom jeg da er forpligtet til at antage, at det er sandt; men det ærede Medlem vil selv indrømme, at den Maade, han har at udtrykke sig i Pressen paa om sine Kolleger, ikke altid er af den Natur, at det af almindelige Dødelige opfattes, som om det stete for at faae en Forstaaelse i Stand — jeg skal ikke citere Udtryk, der ere af den Natur, at jeg helst ikke vil gjentage dem — og det samme gjælder hans Forklaringer. Jeg vil derfor blot med et Par Ord komme ind paa det, han sagde om Forsatningen af 1866, og jeg vil da tillade mig at spørge det ærede Medlem om Noget, som hans andre Udtalelser give mig grundet Anledning til, og hvis Besvarelse jeg tror, vil have Interesse og Betydning for Forhandlingen i Aar her i Salen. Det ærede Medlem førte et ret varmt Forsvar for Forsatningen af 1866, og han mente, at jeg ikke burde have angrebet den saa stærkt, som jeg gjorde, idet der i mine Udtalelser, i et saadant Angreb paa denne Forsatning, maatte siges at ligge en Undskyldning for, hvad Ministeriet havde gjort. Ja, det er meget sandt, at dersom man bestyldte Forsatningen f. Ex. for at være utydelig i de Bestemmelser, Ministeriet har overtraadt, hvis man havde sagt Noget af alt det, som jo ofte siges fra det ministerielle Partis Side, at Forsatningen paa de Punkter var usklar, hvis jeg havde sagt, at den ikke var tydelig og klar nok, saa vilde det have været en Undskyldning for Ministeriet. Men det ærede Medlem veed jo meget godt — det ærede Medlem hørte jo, hvad jeg sagde, selv om han maatte ikke har læst det endnu — at jeg baade i Dag og i Gaar, og navnlig i Dag meget tydelig har gjentaget og indskærpet, for at ikke mine Ord skulde blive Gjenstand for nogen Misforstaaelse, at Forsatningen efter min Mening er saa tydelig, som den behøver at være i alle disse Punkter, og at Ministeriet slet ingen Undskyldning har. Altsaa, det kan det ærede Medlem næppe have misforstaaet. Derimod vidste det ærede Medlem, hvad jeg ogsaa gjentagne Gange har sagt, og hvad jeg har sagt 2—3 Gange i Dag, at det, der efter min Mening er Feilen ved Forsatningen af 1866, og det, som jeg anser for en stor Feil, er dens Bestemmelse om Rigsretten, fordi derigjennem gjør Forsatningen det vel ikke undskyldeligt for et Ministerium at bryde Forsatningen, men den slaar det retslige